

Verslag vergadering raadsronde Groene Kamer d.d. 27 november 2018

Verslag: de heer Van Vlodrop

Wijziging Verordening Wmo & Jeugd per 1-1-2019

Aanwezig:

Voorzitter: de heer Passenier
College: wethouder De Graaf
Griffie: de heer Golsteijn

Fractiewoordvoerders: Demas (D66), Vrehan (SP), Grippeling (Partij voor de Vrijheid), Van Loo (CDA), Meijer (50PLUS), Habets (Seniorenpartij Maastricht), Garnier (Partij Veilig Maastricht), Limpens (VVD), Janssen (GroenLinks), Borgignons (PvdA), Van Mulken (Maastricht: Open Eerlijk en Democratisch)

Afwezig: Liberale Partij Maastricht en Sociaal Actieve Burgerpartij

Ambtelijke ondersteuning: de heer Hartholt en mevrouw Haasen

Verder aanwezig: mevrouw Kroon (Jongerenraad)

De **voorzitter** opent om 17.15 uur de vergadering.

Op 23 oktober 2018 heeft er een informatieronde plaatsgevonden over de verordeningen. Het college heeft besloten om de op basis van onder andere inspraak gewijzigde verordening voor te leggen aan de raad. Op 6 november 2018 heeft er een stadsronde plaatsgevonden. De fracties worden nu in de gelegenheid gesteld om hun inbreng te geven en erover in discussie te gaan.

D66 (Demas) is blij met de brede inspraak over het onderwerp en dat de wethouders hebben toegezegd dat er een publieksversie van de verordening komt. De fractie heeft nog enkele vragen.

- De Jongerenraad heeft nog geen input kunnen leveren. Spreekster ziet uit naar hun bijdrage.
- Wat zijn de verschillen met de huidige verordening? Spreekster stelt prijs op een eenvoudige toelichting.
- In de stadsronde heeft de heer Van Ekeren al gevraagd waarom een toezichtambtenaar wordt toegevoegd, terwijl het toezicht bij de inspectie ligt, niet bij de GGD. Spreekster ziet uit naar een antwoord.
- Wanneer komt er later een geheel nieuwe verordening voor het sociaal domein?
- In het raadsvoorstel Verordening Wmo Regelgeving is sprake van de delegatie van een aantal bevoegdheden aan het college. Dat bleek bij nader inzien niet toegestaan. Om welke bevoegdheden ging het en welke zaken zijn uitgevoerd waarvoor geen bevoegdheden waren?
- De deelname aan de cliëntervaringsonderzoeken is te laag om uitspraken te doen over de cliënttevredenheid. Wat is de oorzaak van de lage deelname? D66 ziet uit naar de resultaten van dergelijke onderzoeken.

50PLUS (Meijer) heeft geen verdere vragen.

De **Partij voor de Vrijheid** (Grippeling) duizelt het van de vele informatie en heeft verder geen opmerkingen.

Seniorenpartij Maastricht (Habets) heeft enkele aanvullende vragen.

- Wat is de stand van zaken met betrekking tot de aanstelling van een ombudsmens?
- Wanneer komt de gemakkelijk leesbare versie van de verordening beschikbaar?
- Op pagina 9 en 10 staat dat de maximale bijdrage (van € 17,50) niet geldt voor AOW-gerechtigden met een meerpersoonshuishouden. Voor hen is de eigen bijdrage nihil. Spreker vraagt om nadere uitleg.

Partij Veilig Maastricht (Garnier) sluit zich aan bij de vraag over de ombudsman en vraagt ook naar de consequenties van de verlaging van de eigen bijdrage. De fractie is bang voor een aanzuigende werking.

De **SP** (Vreken) merkt op dat 10.000 inwoners van Maastricht met deze verordeningen te maken krijgen. Deze zijn duidelijker en meer uitgebreid dan de verordeningen van 2015. Ook de SP ziet uit naar een leesbare versie en wil weten of die versie samen met de partners in de stad wordt opgesteld. Spreker wil weten wanneer die versie gereed is. Hij ziet verder uit naar een toelichting van de Jongerenraad.

De heer Vreken heeft verder de volgende vragen en opmerkingen.

- De SP stelt voor om, mede in het kader van burgerparticipatie, de uitvoering van de verordeningen te evalueren.
- De uitbetaling van de pgb's vindt straks plaats via de SVB. Een aantal Maastrichtenaren krijgt de pgb van de gemeente. Blijft dat ook na 2019 het geval?
- De SP vindt het vervelend dat er een extra ambtenaar wordt aangesteld voor het tegengaan van fraude. Het is ook niet goed om dat in deze verordening op te nemen. Spreker stelt voor om daar op een andere manier mee om te gaan.
- De SP is blij dat eindelijk erkend wordt dat de stapeling van zorgkosten een probleem is. De fractie is geen voorstander van de eigen bijdrage en maakt zich zorgen over de uitvoerbaarheid van deze maatregel. Hoe kunnen de minima verder worden ontlast?
- In de verordeningen is sprake van diverse plannen. De SP zet er vraagtekens bij of mensen die plannen zelf kunnen opstellen en stelt voor om daarvoor in de verordening vormen van ondersteuning op te nemen.
- De SP is geen voorstander van een extra ombudsman. Eerdere experimenten met een dergelijke functionaris hebben weinig opgeleverd. Spreker stelt voor om de huidige mogelijkheden voor ondersteuning beter te faciliteren en beter te communiceren.

De **Partij voor de Vrijheid** (Grippeling) merkt op dat een fraudeambtenaar niet alleen fraude opspoot, maar ook mensen kan adviseren.

De **SP** (Vreken) is daar ook voorstander van. De ambtenaar is echter in dienst van de gemeente. Zijn onafhankelijkheid kan niet worden gegarandeerd. Voor verdere ondersteuning zouden de bestaande functies wat meer gesteund kunnen worden.

Partij Veilig Maastricht (Garnier) ziet in de gemeente mensen die, al dan niet bewust, creatief boekhouden. Het is goed dat dan iemand de vinger aan de pols houdt en controleert of het pgb-geld effectief wordt besteed.

GroenLinks (Janssen) wil voorkomen dat er een tendens ontstaat dat iedereen potentieel fraudeur is. De SP verzet zich daar ook tegen. Spreker merkt daarbij op dat aan het aanstellen van een ambtenaar kosten zijn verbonden en wil weten of het reëel is om die kosten te maken.

De **VVD** (Limpens) is het eens met de PVM. Spreker gaat er niet van uit dat iedereen een potentiële fraudeur is, maar vindt wel dat er controle moet zijn, al is het maar vanwege de preventieve werking. Hij vindt de signaalfunctie belangrijker dan de eventuele opbrengsten. De VVD sluit zich aan bij de opmerking van de SP dat zij blij is dat de inkomensafhankelijke bijdrage en het vermogen niet meer meespeelt bij de toekenning van bepaalde faciliteiten. De actualisatie van de voorliggende verordeningen is besproken in informatie- en stadsrondes. De informatie van mensen in het werkveld, die er dagelijks bij betrokken zijn, was belangrijk. Spreker heeft dan ook alle vertrouwen dat het pakket aan maatregelen in de verordeningen voldoet aan hun wensen. Ook de VVD ziet uit naar een verordening voor het gehele sociale domein. De fractie kan instemmen met het voorliggende voorstel.

De **Partij voor de Vrijheid** (Grippeling) merkt op dat veel zaken meer kosten dan ze opleveren, onder andere bij de politie. De politie gaat er verder ook niet van uit dat iedereen een potentiële dader is.

De **SP** (Vreken) antwoordt dat door de strenge regelgeving fraude moeilijker wordt. Zo worden de hulpverleners direct uitbetaald door de SVB en Zorg in natura wordt rechtstreeks door de zorgaanbieder gedeclareerd bij de gemeente. Eerder werd veel fraude veroorzaakt door bureaus die pgb-houders bedonderden. Fraude is bijna niet meer mogelijk.

Spreker vervolgt zijn bijdrage met een laatste vraag.

- Op welke termijn worden de nieuwe verordeningen geëvalueerd?

GroenLinks (Janssen) kan zich vinden in de voorliggende verordeningen en is blij met het participatieve proces dat daaraan vooraf is gegaan.

De IASD en de CIMM wijzen er terecht op 'dat de verordening niet als meetlat mag worden gebruikt, waarlangs elke vraag om ondersteuning wordt gelegd'. Spreker is dan ook blij met de toezegging van het college voor maatwerk.

De Adviescommissie sociaal domein wijst op de toonzetting van de verordening met een sterk verplichtend karakter van de gebruiker en een vrijblijvende voor de gemeente. GroenLinks stelt voor om - conform het coalitieakkoord - meer vertrouwen uit te spreken in cliënten en burgers.

GroenLinks vraagt verder aandacht voor de volgende zaken.

- Wanneer is de publieksversie gereed?
- Wat is de stand van zaken van het proces van de-bureaucratisering?
- Waarom is er niet een verordening voor het hele sociale domein opgesteld?
- De fractie stelt voor om de ontwikkelingen in 2020 te evalueren.
- De fractie wil dat iedereen met vragen te woord wordt gestaan. Daar moet de wethouder op aangesproken kunnen worden.
- GroenLinks stelt voor om de discussie over nut en noodzaak van een ombudsmens op een later tijdstip te voeren

Voor de fractie is het voorliggende voorstel (als hamerstuk) rijp voor besluitvorming.

De **Partij voor de Vrijheid** (Gripping) stelt voor om zowel een ombudsman als ombudsvrouw aan te stellen, omdat wellicht veel vrouwen liefst door een vrouw worden geholpen.

De **PvdA** (Borgignons) is tevreden met de uitgebreide en heldere verordeningen, waarin de rechten van cliënten en zorgaanbieders helder zijn vastgelegd. De fractie vindt echter dat er nog gewerkt moet worden aan de leesbaarheid en de helderheid en vindt het in dat kader jammer dat het burgerpanel wordt opgeheven.

De PvdA heeft verder de volgende vragen en opmerkingen.

- Hoe wordt de ombudsman in de toekomst vormgegeven?
- Veel bevoegdheden worden overgeheveld van het college naar de raad. Spreker vraagt in dat kader naar de RIB van het college over cliëntondersteuning. Dat is in de informatieronde van 23 oktober 2018 toegezegd.
- De PvdA maakt zich ook zorgen over de aanzuigende werking. Ook de VNG heeft ervoor gewaarschuwd. Hoe gaat de wethouder dat monitoren?
- Wat betreft de jeugd maakt de PvdA zich zorgen over het stijgend aantal jongeren dat jeugdhulp nodig heeft.
- De PvdA wil niet besparen op jeugdhulp, maar vraagt aandacht voor innovatie.
- Zijn de cliëntonderzoeken voldoende representatief?
- Hoe gaat de wethouder de raad betrekken bij het vaststellen van de tarieven in 2020?
- Er wordt vaak gesproken over jeugd en/of ouders. Hoe zit het met de inspraak van de jeugd zelf?
- Kan er ambtelijk nog eens goed gekeken worden naar de artikelen 3,7 en 12? De PvdA maakt zich zorgen hierover.
- Wat kan de gemeente ondernemen als ouders geen toestemming geven voor zorg?
- De gemeente kan besluiten om jeugdhulp ook na de 18e verjaardag voort te zetten. Wat zijn de spelregels?

De gemeente lijkt de zaken steeds beter op orde te krijgen. De fractie hoopt dat de wethouder de raad meeneemt in de verdere ontwikkelingen.

Het **CDA** (Van Loo) kan zich vinden in de wijzigingen, maar heeft nog enkele vragen en opmerkingen.

- Is er een vangnet voor minima die in de problemen komen?
- Spreekster is het met de SP eens dat er nog maar weinig mogelijkheden zijn om te frauderen.
- Een eventuele evaluatie én monitoring binnen de Wmo is dubbelop.

Maastricht: Open Eerlijk en Democratisch (Van Mulken) vraagt de wethouder om kort uit te leggen wat de verschillen zijn tussen de verschillende soorten zorg als jeugdzorg en jeugdgezondheidszorg. Spreekster vindt verder de inspraak voor jongeren (onder andere van de Jongerenraad) onvoldoende en vraagt de wethouder hun ook een platform te geven, onder andere om de resultaten van de behoeftetepeilingen die nu plaatsvinden, te bespreken.

De **voorzitter** stelt voor om de Jongerenraad de gelegenheid te geven om na de tweede termijn hun bijdrage te doen.

Wethouder **De Graaf** merkt op dat in de stadsronde jongeren hebben ingesproken. Bovendien is de Jongerenraad aangesloten bij de Centrale Adviescommissie. Het is aan de fracties om te besluiten of de Jongerenraad in deze raadsronde een bijdrage mag leveren.

Er is al eerder gesproken over het verschil tussen de jeugdzorg en de jeugdgezondheidszorg (GGD). De wethouder legt uit dat je de jeugdgezondheidszorg moet zien als een consultatiebureau; de jeugdzorg komt pas in zicht als er problemen ontstaan. Er wordt nu aan gewerkt om de raakvlakken beter met elkaar te verbinden, met als doel om jeugdzorg zoveel mogelijk te vermijden. Het gaat echter om twee verschillende wetten en twee verschillende financieringsstromen. Dat geldt ook voor de Wmo. Spreekster kan die verwarring hierover niet in enkele zinnen wegnemen. De wethouder benadrukt dat er binnen het sociaal domein vooral gewerkt moet worden aan de voorkant, met aandacht voor de gezondheid en bijvoorbeeld leefomgeving.

Een verordening voor het hele sociale domein, met een integrale aanpak, is het ideaal. Er is al aan gewerkt om zaken integraal op te pakken. Dat blijft belangrijk, maar er blijft sprake van twee verschillende wetten.

De **Partij voor de Vrijheid** (Grippeling) wil weten wanneer de tijd rijp is voor een verordening voor het hele sociale domein.

Wethouder **De Graaf** geeft aan dat daarnaartoe wordt gewerkt met onder andere pilots op het gebied van integrale samenwerking. Zij werkt liever vanuit de praktijk dan dat zaken van bovenaf worden opgelegd. Zij voorziet het komende jaar nog geen integrale verordening.

De Adviescommissie Senioren heeft ingesproken over de aanstelling van een ombudsmens. Fracties spraken verder over een toezichthoudend ambtenaar en ook de wethouder heeft in het kader van de Wmo de GGD gevraagd om structureel toezicht. Spreekster is geen voorstander van een ombudsfunctie. Een deel van de functies wordt al opgevangen door reguliere bezwaar- en beroepsprocedures, een deel valt onder Wmo-toezicht en andere delen vallen ergens anders onder. Spreekster stelt voor om die functies en de borging ervan eerst in kaart te brengen en te onderzoeken hoe dat in de toekomst het beste kan worden georganiseerd.

Binnen de Wmo moet - conform de wet - een toezichthoudend ambtenaar worden aangesteld. Die functionaris is niet alleen belast met pgb-fraude. Spreekster beaamt dat pgb-fraude nauwelijks nog mogelijk is.

D66 (Demas) herhaalt dat het toezicht bij de inspectie ligt.

Wethouder **De Graaf** legt uit dat het dan gaat om jeugdzorg. De toezichthouder wordt in het kader van de Wmo aangesteld.

De heer **Hartholt** gaat in op de vraag van SPM over beschermd wonen. Spreker beaamt dat dat is uitgezonderd van het abonnementstarief. Dat heeft het Rijk bepaald. Dat valt ook onder een andere eigenbijdragesystematiek dan de eigen bijdrage bij Wmo-maatwerkvoorzieningen. De groep meerpersoonshuishoudens waarbij een partner nog niet pensioengerechtigd is, betaalt die eigen bijdrage niet. Ook dat heeft het Rijk bepaald.

De eigen bijdragen die niet meer worden geïnd vanwege het ingevoerde maximum van € 17,50 (een totaalbedrag van ruim 1 miljoen euro), worden gecompenseerd door het Rijk. Spreker kan geen schatting maken van een mogelijke aanzuigende werking. Het Rijk heeft toegezegd de ontwikkelingen te monitoren en, maar daarover is men nog vaag, in de wet meer weigeringsgronden op te nemen.

Seniorenpartij Maastricht (Habets) maakt zich grote zorgen over de aanzuigende werking. Zij verwacht dat in de loop van 2019 iets gaat gebeuren en vindt niet dat de gemeente de kop in het zand moet steken.

Wethouder **De Graaf** antwoordt dat dat een aandachtspunt is van meerdere gemeenten. De VNG gaat de ontwikkelingen monitoren. Eventuele nadelen moeten worden aangekaart bij het Rijk, zeker omdat de middelen binnen het sociaal domein beperkt zijn.

De heer **Hartholt** deelt mee dat in de verordening een artikel (27) is opgenomen. Daarin staat dat de gemeenteraad jaarlijks wordt geïnformeerd over de werking van de verordening.

De VNG heeft een werkgroep ingericht met gemeenten en cliëntenraden om te komen tot een integrale verordening. De gemeente Maastricht volgt dat proces en zal een modelverordening omarmen. De afdeling Communicatie zoekt bij andere gemeenten naar goede voorbeelden van een leesbare publieksversie van de verordeningen. Ook de adviesraden wordt gevraagd om mee te denken.

Mevrouw **Haasen** kondigt aan de vraag over de artikelen schriftelijk te beantwoorden. Zij deelt verder mee dat er duidelijke richtlijnen zijn voor wanneer je een kind betreft bij het gesprek. Dat is onder andere afhankelijk van de leeftijd.

De gebruikers van de jeugdhulp zijn impulsieve tijdelijke gebruikers. Dat verklaart wellicht de geringe deelname aan de cliëntervaringsonderzoeken (de voorzieningen binnen de Wmo worden vaak langdurig gebruikt). Ook moet gezocht worden naar andere manieren om met jongeren in gesprek te komen. De gemeente is dan ook blij met initiatieven van de Jongerenraad op dat gebied.

De **voorzitter** geeft aan dat in de tweede ronde twee vragen centraal staan, namelijk of het gereed is voor besluitvorming en of de Jongerenraad het woord krijgt als er nog tijd is.

Wethouder **De Graaf** deelt mee dat de raad de RIB over cliëntondersteuning op 14 november 2018 heeft ontvangen.

Tweede termijn

D66 (Demas) kondigt aan de vragen van de fractie schriftelijk te stellen. Voor D66 is het voorstel rijp voor besluitvorming. Spreekster ziet uit naar de bijdrage van de Jongerenraad.

Voor **50PLUS** (Meijer) is het voorstel rijp voor besluitvorming. Spreekster ziet ook uit naar de bijdrage van de Jongerenraad.

De **Partij voor de Vrijheid** (Gripping) en **SPM** (Habets) sluiten zich hierbij aan.

Partij Veilig Maastricht (Garnier) sluit zich hier ook bij aan en ziet uit naar een oplossing van de vermeende aanzuigende werking.

Voor de **SP** (Vrehan) is het voorstel rijp voor besluitvorming. Spreker stelt voor om meer tijd in te ruimen voor de bijdrage van de Jongerenraad.

De **VVD** (Limpens) sluit zich aan bij de bijdrage van de SP.

De **voorzitter** geeft aan dat er momenten waren om inbreng te hebben en in te spreken, en eigenlijk is er nu geen moment meer. Vandaar het voorstel om nu in de vergadering een moment te creëren.

GroenLinks (Janssen) neemt genoegen met een schriftelijke beantwoording van zijn vragen over de-bureaucratisering. Het voorstel is ook voor GroenLinks rijp voor besluitvorming. Spreker is benieuwd naar de bijdrage van de Jongerenraad, maar vindt het niet passen in de orde van deze vergadering. Ook hij stelt voor om daar meer tijd voor in te ruimen.

De **PvdA** (Borgignons) herhaalt haar vraag over als ouders niet meewerken. De gemeente kan verder besluiten om de jeugdhulp ook bij meerderjarigen voort te zetten. Wat zijn dan de spelregels? Spreker kondigt fractieberaad aan over dit onderwerp.

Het **CDA** (Van Loo) wil weten wat er buiten de monitoring wordt geëvalueerd. De verordening is rijp voor besluitvorming en de fractie kijkt uit naar de bijdrage van de Jongerenraad.

Voor **Maastricht: Open Eerlijk en Democratisch** (Van Mulken) is het voorstel rijp voor besluitvorming. Spreekster ziet uit naar de bijdrage van de Jongerenraad.

Mevrouw **Kroon** deelt mee dat de Jongerenraad een onafhankelijk adviesorgaan is van de gemeente. De raad werkt nu aan een advies over de jeugdzorg en doet daarvoor onderzoek, onder andere door gesprekken met Mondriaan en Xonar, en met jongeren (ook via social media) in de jeugdzorg.

De **voorzitter** geeft de Jongerenraad de tip om als het schriftelijke stuk klaar is contact te leggen met de griffie om - los van het feit dat er een lijn is met college - te kijken of er eventueel een ronde kan worden gepland. Hij vraagt de wethouder om de openstaande vragen voor 11 december 2018 te beantwoorden (*de wethouder knikt*). Dan kan de beantwoording meegenomen worden in de raadsvergadering van 11 december 2018.

Seniorenpartij Maastricht (Habets) vraagt om een nulmeting van de wachtlijsten binnen de Wmo en de jeugdzorg.

De **voorzitter** bedankt de aanwezigen voor hun bijdragen en sluit de bespreking om 18.30 uur af.